

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PLATNOM PROMETU

Član 1.

U Zakonu o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 3/2002 i 5/2003), reči: "Narodna banka Jugoslavije", u različitom padežu, zamenjuju se rečima: "Narodna banka Srbije", u odgovarajućem padežu.

Član 2.

U članu 1. stav 2. menja se i glasi:

"Poslovi platnog prometa, u smislu ovog zakona, obavljaju se u dinarima."

Član 3.

U članu 2. tačka 1) menja se i glasi:

"1) klijent označava fizičko ili pravno lice koje ima račun kod banke, uključujući i banku i druge subjekte koji, u skladu sa zakonom, imaju račune kod Narodne banke Srbije;"

U tački 4) reči: "SR Jugoslavije" zamenjuju se rečima: "Republike Srbije".

Tačka 5) briše se.

Tačka 8) menja se i glasi:

"8) obračunski račun označava račun banke, kao i račune drugih subjekata koji se vode u Narodnoj banci Srbije, preko koga se vrše plaćanja i obračunavaju međubankarska, odnosno međusobna plaćanja;"

U tački 10) odredbe pod b) i g) brišu se.

U tački 11) reči: "U transferu odobrenja inicijalna banka je banka dužnika, a u transferu zaduženja - banka poverioca" brišu se.

Tačka 27) menja se i glasi:

"27) obračun označava izvršavanje naloga za plaćanje i međubankarskih plaćanja;"

Član 4.

U glavi "II. RAČUNI ZA OBAVLJANJE PLATNOG PROMETA", u naslovu ispred člana 3. reči: "i računi u stranoj valuti" brišu se.

Član 5.

U članu 3. st. 3. i 5. brišu se.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3, a dosadašnji st. 6. i 7 - st. 4. i 5.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 4, posle reči: "klasifikaciju računa kod banke" dodaju se zarez i reči: "u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje naplata javnih prihoda".

Član 6.

U članu 4. stav 4. menja se i glasi:

"Transfer zaduženja je transakcija plaćanja koju inicira poverilac, na osnovu dospelih hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenja koje dužnik daje svojoj banci i svom poveriocu. U transferu zaduženja poverilac banci dužnika daje instrukciju da naplati sredstva s računa dužnika."

Član 7.

U članu 6. stav 4. menja se i glasi:

"U transferu zaduženja nalogodavac je poverilac, inicijalna, odnosno odredišna banka je banka dužnika, a primalac je dužnik."

Stav 7. briše se.

Član 8.

Član 7. menja se i glasi:

"Član 7.

Primalac-dužnik u transferu zaduženja ne može opozvati svoje ovlašćenje dato nalogodavcu-poveriocu.

Banka dužnika odbiće nalog za plaćanje pošiljaoca samo u slučaju smrti dužnika ili gubitka njegove poslovne sposobnosti, u slučaju stečaja ili likvidacije pravnog lica - dužnika, odnosno u slučaju ograničenja ovlašćenja fizičkog ili pravnog lica, u skladu sa zakonom."

Član 9.

Član 8. menja se i glasi:

"Član 8.

Nalog za plaćanje može da pošalje ili primi banka ili organizacioni deo banke sa sedištem u Republici Srbiji.

Na nalog za plaćanje iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe ovog i drugih zakona."

Član 10.

U članu 9. stav 3. menja se i glasi:

"Prijemna banka neće izvršiti nalog za plaćanje koji ne sadrži sve propisane podatke iz stava 2. ovog člana i ako postoji neusklađenost podataka koji onemogućavaju izvršenje naloga."

Stav 5. menja se i glasi:

"Nalozi za plaćanje ispostavljaju se na jedinstvenim instrumentima platnog prometa, čiji oblik, sadržinu i način korišćenja propisuje Narodna banka Srbije, a način korišćenja instrumenata platnog prometa kod uplata javnih prihoda, kao i podatke koji se unose u te instrumente, Narodna banka Srbije propisuje na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija."

Stav 6. briše se.

U dosadašnjem stavu 7, koji postaje stav 6, posle reči: "iz stava 5. ovog člana", stavlja se tačka, a reči do kraja rečenice brišu se.

Član 11.

U članu 11. stav 2. menja se i glasi:

"U transferu zaduženja, banka dužnika obavezna je da izvrši nalog za plaćanje koji je izdao poverilac samo ako joj se podnese dospela hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenje koje je dužnik dao poveriocu i kojim ga je ovlastio da primi sredstva."

U stavu 3. reči: "iz stava 2. ovog člana" zamenjuju se rečju: "poverioca."

U stavu 4. reči: "iz stava 2." zamenjuju se rečima: "iz stava 3.", a reči: "u skladu sa članom 23. ovog zakona" brišu se.

Član 12.

U članu 12. posle reči: "propisanom redosledu" dodaju se reči: "iz člana 47. ovog zakona".

Član 13.

Član 13. briše se.

Član 14.

U članu 14. u stavu 3. tačka 3) briše se.

Član 15.

Član 15. menja se i glasi:

"Član 15.

Na obračunskim računima banaka kod Narodne banke Srbije, kao i na računima drugih subjekata koje, u skladu sa zakonom, vodi Narodna banka Srbije, obračun naloga za plaćanja vrši se u skladu s propisom o obračunu i kliringu i o funkcionisanju obračunskih računa, koji donosi Narodna banka Srbije.

Vreme izvršenja obračuna u smislu stava 1. ovog člana jeste vreme kada se završi obračun u Narodnoj banci Srbije."

Član 16.

Član 16. menja se i glasi:

"Član 16.

Banka može angažovati agenta, odnosno procesora - treću stranu (u daljem tekstu: agent) za obavljanje određenih poslova platnog prometa.

Narodna banka Srbije utvrđuje poslove iz stava 1. ovog člana koje agent može da obavlja u ime banke i propisuje uslove koje agent mora da ispunjava za obavljanje tih poslova."

Član 17.

Naslov ispred člana 17. i član 17. brišu se.

Član 18.

Naslov ispred člana 19. i član 19. brišu se.

Član 19.

U članu 21. stav 3. briše se.

Član 20.

Član 22. menja se i glasi:

"Član 22.

Ako primalac nema otvoren račun u odredišnoj banci ili je račun primaoca ugašen ili se u nalogu za plaćanje koji je odredišna banka primila račun primaoca ne može identifikovati, odredišna banka je dužna da tako primljena sredstva vrati banci pošiljaoca odmah, a najkasnije narednog bankarskog dana.

Banka pošiljaoca je dužna da sredstva iz stava 1. ovog člana, prenese na račun pošiljaoca odmah, a najkasnije narednog radnog dana."

Član 21.

Član 23. menja se i glasi:

"Član 23.

Transfer zaduženja je izvršen kada odredišna banka zaduži račun primaoca-dužnika, u skladu sa instrukcijama u nalogu za plaćanja koji je primila.

Banka iz stava 1. ovog člana može odbiti nalog za plaćanje i obavezna je da o tome odmah obavesti pošiljaoca - poverioca, ali ne kasnije od narednog bankarskog dana.

Odredišna banka koja odbije nalog za plaćanje odgovara primaocu - dužniku za pogrešno odbijanje naloga za plaćanje.

Pogrešnim odbijanjem naloga za plaćanje smatra se odbijanje i pored toga:

1) što je odredišna banka obavestena da je primalac-dužnik dao ovlašćenje za transfer zaduženja;

2) što je u odredišnoj banci izvršena adekvatna identifikacija naziva i broja računa primaoca-dužnika;

3) što primalac-dužnik ima pokriće na računu."

Član 22.

U članu 26. stav 2. menja se i glasi:

"U transferu zaduženja svaki pošiljalac garantuje prijemnoj banci da je to njegov nalog za plaćanje, da je izdat na osnovu dospelih hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenja dužnika i da je svako ovlašćenje verodostojno i autentično."

Član 23.

U članu 30. tačka 1) menja se i glasi:

"1) kada iznos plaćen primaocu prelazi iznos iz naloga za plaćanje nalogodavca ili kada banka greškom nalog za plaćanje izvrši više puta, banka primaoca, na osnovu dokaza banke koja je greškom izvršila nalog u iznosu većem od iznosa koji je naznačen u nalogu koji je ona primila ili je greškom nalog za plaćanje izvršila više puta, dužna je da takva sredstva vrati (kao povraćaj) nalogodavcu iz naloga za plaćanje;"

U tački 3) reči: "ali ima pravo na povraćaj iznosa iz tog naloga od primaoca kome je taj iznos greškom isplaćen" zamenjuju se rečima: "a banka kod koje je primalac kome je izvršeno plaćanje, a koji nije naznačen u nalogu za plaćanje nalogodavca (pogrešan primalac) - dužna je da, na osnovu dokaza banke koja je načinila grešku, primljena sredstva vrati (kao povraćaj) nalogodavcu iz naloga za plaćanje".

Posle stava 1. dodaje se stav 2, koji glasi:

"Primalac kome su doznačena sredstva u smislu stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana (tuđa sredstva na računu) ne sme raspolagati tako dobijenim sredstvima".

Član 24.

U članu 32. dodaje se novi stav 1, koji glasi:

"Klijenti koji imaju račune kod banaka u smislu ovog zakona platni promet obavljaju prenosom sredstava, uplatom i isplatom."

St. od 5. do 7. brišu se.

Dosadašnji st. od 1. do 7. postaju st. od 2. do 5.

U dosadašnjem stavu 4, koji postaje stav 5, posle reči "izuzeto" dodaje se reč "zakonom,".

Član 25.

U članu 35. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

"Tajnošću računa iz stava 1. ovog člana smatraju se podaci o stanju i prometu sredstava na računu, kao i drugi podaci za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni."

U dosadašnjem stavu 2, koji postaje stav 3, posle reči: "o stanju" dodaju se reči: "i prometu", a posle reči: "po nalogu suda" dodaju se zapeta i reč: "poreskog".

Član 26.

Član 37. menja se i glasi:

"Član 37.

Za obavljanje poslova platnog prometa u smislu ovog zakona, banka može naplaćivati od klijenta naknadu - proviziju za usluge, u skladu sa poslovnom politikom banke i ugovorom zaključenim sa klijentom."

Član 27.

Naziv glave "X. POSEBNE ODREDBE O PLATNOM PROMETU U DINARIMA", naslov ispred člana 38. i član 38. brišu se.

Član 28.

U članu 39. u stavu 1. uvodna rečenica menja se i glasi:

"Narodna banka Srbije obavlja sledeće poslove platnog prometa:".

U tački 1) posle reči: "ovog zakona" tačka i zapeta zamenjuju se zapetom i dodaju reči: "kao i račune drugih subjekata u skladu sa zakonom kojim je propisano da se ti računi vode kod Narodne banke Srbije;".

Tačka 4) briše se.

Tačka 7) menja se i glasi:

"7) uspostavlja, održava i administrira informatičku infrastrukturu za obavljanje platnog prometa Republike Srbije;".

U tački 13) reči: " i ovog zakona" brišu se.

U tački 14) reč: "saveznim" briše se.

Član 29.

U članu 40. u tački 8) reči: "u okviru blagajničkog maksimuma" brišu se.

U tački 9) reči: "po tekućim računima fizičkih lica" brišu se.

U tački 11) reč: "saveznim" briše se.

Član 30.

Čl. 41, 42. i 43. brišu se.

Član 31.

U članu 45. posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

"Registar računa iz stava 2. ovog člana je javna knjiga i podaci iz tog registra su javni, osim podataka za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni."

Član 32.

U članu 46. u stavu 3. reči: "a najduže do 31. decembra 2003. godine" brišu se.

Član 33.

U članu 47. u stavu 1. u tački 2) reči: "i naplate usluga platnog prometa" brišu se.

Tačka 3) menja se i glasi:

"3) naloga poverilaca na osnovu dospelih hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenja koje je dužnik dao svojoj banci i svom poveriocu - prema vremenu prijema."

Član 34.

Član 48. menja se i glasi:

"Član 48.

Prinudnu naplatu vrši organ, odnosno organizacija za prinudnu naplatu osnovana posebnim zakonom (u daljem tekstu: organizacija za prinudnu naplatu).

Organizacija za prinudnu naplatu osnove za prinudnu naplatu iz člana 47. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona prima od njihovih izdavalaca.

Posle prijema osnova iz stava 2. ovog člana, organizacija za prinudnu naplatu odmah nalaže banci koja je označena kao prva u tom osnovu da izvrši nalog za prinudnu naplatu sa svih dinarskih računa dužnika kod te banke.

Ako na računima dužnika kod te banke nema sredstava za izvršenje naloga za prinudnu naplatu ili ih nema dovoljno, organizacija za prinudnu naplatu nalaže svim bankama da blokiraju sve dinarske i devizne

račune tog dužnika, da mu ne otvaraju nove račune i da joj odmah dostave podatke o stanju sredstava na računima tog dužnika.

Posle prijema obaveštenja od banaka o stanju sredstava na dužnikovim računima iz stava 4. ovog člana, organizacija za prinudnu naplatu nalaže svim bankama kod kojih dužnik ima otvorene dinarske račune da se nalog za prinudnu naplatu izvrši sa tih računa, i to srazmerno stanju sredstava na tim računima, a ako na dinarskim računima nema sredstava za izvršenje naloga za prinudnu naplatu ili ih nema dovoljno - izvršenje se nalaže svim bankama kod kojih dužnik ima otvorene devizne račune, i to srazmerno stanju sredstava na tim računima.

Pod sredstvima za izvršenje naloga za prinudnu naplatu podrazumevaju se dinarska sredstva koja se kao depozit po viđenju vode na dinarskim računima kod banke, kao i dinarska protivvrednost deviznih sredstava kod banke, osim sredstava čije je izvršenje izuzeto zakonom, sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa - sredstva koja se vode na posebnom računu (donacije i humanitarna pomoć, životno osiguranje, prihodi od privatizacije, sredstva za formiranje robnih rezervi, sredstva samodoprinosa, sudski depoziti i sredstva budžeta za isplatu premija, subvencija i regresa).

Ako dužnik ima oročena sredstva kod banke, banka je dužna da, posle isteka ugovora o oročavanju sredstava, i ta sredstva koristi za izvršavanje naloga za prinudnu naplatu - u kom slučaju ne može produžavati ugovor o oročavanju tih sredstava.

Sredstva na računu kod banke blokirana na osnovu naloga organizacije za prinudnu naplatu ne mogu se koristiti za plaćanja dužnika niti za prinudnu naplatu po drugom osnovu, osim za izvršenje obaveze dužnika zbog koje su blokirana.

O konačnom izvršenju naloga za prinudnu naplatu, organizacija za prinudnu naplatu obaveštava banke radi deblokade sredstava dužnika na njegovim računima kod tih banaka.

Osnovi i nalozi za prinudnu naplatu evidentiraju se i izvršavaju prema vremenu prijema kod organizacije za prinudnu naplatu."

Član 35.

Član 49. menja se i glasi:

"Član 49.

Nalozi iz člana 47. stav 1. tačka 3) ovog zakona izvršavaju se sa računa dužnika kod banke navedene u tim nalogima.

Ako na računu iz stava 1. ovog člana nema sredstava za izvršenje naloga iz tog stava ili ih nema dovoljno, banka iz tog stava dospele hartije od vrednosti, menice ili ovlašćenja na osnovu kojih su poverioci

ispostavili naloge, kao i podatke iz tih naloga odmah dostavlja organizaciji za prinudnu naplatu, radi sprovođenja izvršenja s računa dužnika kod ostalih banaka na kojima dužnik ima sredstva na računu na način predviđen u članu 48. st. od 4. do 10. ovog zakona."

Član 36.

Posle člana 49. dodaju se glava XIA i čl. 49a, 49b i 49v, koji glase:

"XIA. POSEBNE ODREDBE

Član 49a

Odredbe ovog zakona koje se odnose na banke, osim odredaba čl. 16, 36, 39. i 40. tog zakona, odnose se i na druge subjekte čiji se računi, u skladu sa zakonom vode kod Narodne banke Srbije.

Član 49b

Kontrolu obavljanja platnog prometa u smislu ovog zakona kod pravnih lica i fizičkih lica koja obavljaju delatnost vrši ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje način vršenja kontrole iz stava 1. ovog člana.

Član 49v

Preduzeća PTT saobraćaja obavljaju, u smislu ovog zakona, sledeće poslove platnog prometa:

- 1) primaju uplate od fizičkih lica u korist računa koji se vode kod banke i vrše isplate tim licima;
- 2) primaju uplate dnevnog pazara za račun klijenata banaka;
- 3) primaju i naplaćuju čekove po tekućim računima građana."

Druge finansijske organizacije osnovane prema zakonu kojim se uređuju banke i druge finansijske organizacije za obavljanje poslova platnog prometa otvaraju račun kod banke.

Član 37.

U članu 50. stav 1. posle tačke 1) dodaje se tačka 1a), koja glasi:

"1a) ako ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona;".

U tački 6) reči u zagradi: "član 48. stav 5" zamenjuju se rečima: "član 48. stav 8".

Posle tačke 6) dodaje se tačka 7), koja glasi:

"7) ako ne postupa u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 49b stav 2. ovog zakona.".

Član 38.

U članu 51. stav 1. u tački 1) reči u zagradi: "član 7. stav 3" zamenjuju se rečima: "član 7. stav 2".

Posle tačke 1) dodaje se tačka 1a), koja glasi:

"1a) ako ne postupa u skladu sa članom 9. st. 3. i 6. ovog zakona;".

Posle tačke 7) dodaje se tačka 7a), koja glasi:

"7a) ako zaključi ugovor sa pravnim licem koje ne ispunjava uslove, odnosno ne obavlja poslove u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 16. stav 2. ovog zakona, odnosno ako, kao agent, ne obavlja poslove platnog prometa u skladu sa tim propisom;".

Tačka 9) briše se.

Posle dosadašnje tačke 9) dodaje se tačka 9a), koja glasi:

"9a) ako ne postupi u skladu sa članom 22. st.1. i 2. ovog zakona;".

U tački 10) reči: "svog" i "posle dana prijema obaveštenja o odbijanju" brišu se, a reči u zagradi: "član 23. st. 4. i 5" zamenjuju se rečima: "član 23. stav 2".

Posle tačke 11) dodaje se tačka 11a), koja glasi:

"11a) ako ne postupa u skladu sa članom 30. stav 1. ovog zakona;".

Tač. 12) i 13) brišu se.

U tački 16) posle reči: " suda" dodaju se zapeta i reč: "poreskog", a reči u zagradi: " stav 2" zamenjuju se rečima: " stav 3".

Tačka 18) menja se i glasi:

"18) ako ne postupa u skladu sa članom 48. st. od 3. do 10. ovog zakona i propisima donetim na osnovu člana 57. stav 3. tog zakona;"

Posle tačke 18) dodaje se tačka 19), koja glasi:

"19) ako ne postupa u skladu sa članom 49. stav 2. ovog zakona;"

Član 39.

Član 52. briše se.

Član 40.

U članu 53. u stavu 1. reči: "od 2.000 do 20.000 dinara" zamenjuju se rečima: "od 20.000 do 200.000 dinara".

Posle tačke 1) dodaje se tačka 1a), koja glasi:

"1a) ako ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona;"

Posle tačke 5) dodaje se tačka 6), koja glasi:

"6) ako ne postupa u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 49b stav 2. ovog zakona;"

Član 41.

U članu 54. u stavu 1. reči: "a najduže do 31. decembra 2003. godine" brišu se.

Tačka 1) briše se.

Član 42.

U članu 57. u stavu 1. reči: "a najkasnije do 31. decembra 2003. godine" brišu se.

Član 43.

Pravna lica koja su dobila dozvolu za obavljanje poslova agenta do dana početka primene ovog zakona, nastavljaju da obavljaju te poslove u skladu sa ugovorom zaključenim sa bankom, ako taj ugovor nije u suprotnosti sa propisom iz člana 16. stav 2. Zakona o platnom prometu.

Postupci za izdavanje dozvole za obavljanje poslova agenta započeti do dana početka primene ovog zakona, a koji do tog dana nisu okončani, završiće se po propisima koji su važili do tog dana.

Član 44.

Postupci prinudne naplate započeti do dana početka primene ovog zakona, a koji do tog dana nisu okončani, završiće se po propisima koji su važili do tog dana.

Član 45.

Sredstva klijenata kod banaka, koja se vode na računima za sredstva koja se ne koriste (neraspoređena sredstva), a za koje klijenti ne podnesu zahtev za otvaranje računa do 30. juna 2004. godine, banke su dužne da prenesu u budžet Republike Srbije 1. jula 2004. godine.

Sa prenošenjem sredstava iz stava 1. ovog člana, banke su dužne da ministarstvu nadležnom za poslove finansija dostave i podatke o stanju sredstava za svakog klijenta.

Na zahtev klijenta iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove finansija, preneće sredstva na račun tog klijenta, ako se iz dokumentacije koju dostavi tom ministarstvu, utvrdi da je reč o njegovim sredstvima.

Član 46.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku RS", a primenjivaće se od 1. juna 2004. godine.